

Referat fra majs-tur den 17. -18. juni. 2008

1. landmand. Lütke, Sunger 5, 48324 Sendenhorst.

170 søer (Danavl på sosiden) med opfødning af halvdelen af slagtesvinene (600 stipladser). Han ville udvide sin slagtesvinestald med yderligere 600 stipladser.

Spotmix blev brugt i slagtesvinestalden, hvor svinene blev fodret i krybber, og hvor der var en ædeplads pr. 4 grise. Der var føler i krybber, som meldte om stien skulle tildeles foder. Dvs. at Spotmix i princippet fungerer som ad libitum vådfodring. Ved brug af medicin blev det opblandet i foderet af Spotmix via microdosereren.

Landmanden lavede fasefodreskift på 10 dage.

Fodring med majsensilage i Spotmix foregik ved en iblanding på ca. 50 pct. Majs indeholdt pt. 41 pct. vand. Landmanden fodrede med majs fra sidst i oktober og indtil midt i juni. Lütke havde erfaring med majsensilage som et fodermiddel, der meget nemt glemte igennem foderrørene.

Øvrige foderråvarer var hvede, vinterbyg og sojaskrå. I Spotmix-blanderen blev der først indsneglet de tørre varer til blandebeholderen (som blev leveret til stalden som én færdigformålet forblanding). Derefter blev majsensilagen sneglet ind til blandebeholderen. Den samlede foderblanding havde et vandindhold på omkring 25 pct. Blandebeholderen og udfodringsbeholderen var rene, kun med en svag belægning på omrøreren. Landmanden gjorde beholderne rene hver anden måned.

Majsensilagen var i år med spindel (ca. 50 pct. af vægten) for at give struktur til foderet, og spare på de andre kornsorter. Landmanden ville dog ikke anvende spindel igen p.g.a. fusariumrisiko.

Majs blev formålet, inden den blev lagt i køresilo (relativ fin formaling). Der anvendtes en 450-500 kW mølle, som kan formale 30 tons pr. time (≈ 2 ha/t, når der høstes med 50 pct. spindel). Formalingen sikrer, ud over en god energiudnyttelse i grisene, at ensilagen kan pakkes uden luftindhold. Der anvendes ikke crimpet majs af ovennævnte to grunde. Modsat kræver formalingen et stort energiforbrug ($\approx 3 - 3\frac{1}{2}$ kWh pr. 100 kg majs) samt investering/leje af den store mølle og motor for at kunne følge med en stor mejetærsker.

Der anvendtes propionsyre i forbindelse med ensileringen (ved $\frac{1}{2}$ l pr. 100 kg svarer det til $3\frac{1}{2} - 4$ kr. pr. 100 kg).

Majs skulle ligge i 4 uger, inden den kunne anvendes.

I ren kerne høstede der i området ca. 11-12 tons pr. hektar fra midt til sidst i oktober med 35 pct. vand. Det svarer til 10.500-11.000 FEsv pr. ha.

Produktionsresultaterne var noget usikre/vanskelige at få oplyst. Landmanden nævnte 2,8 kg tørstof pr. kg tilvækst i perioden fra 30 - 118 kg. 10 pct. af tørstoffet i færdigblandingen var fra spindlen, hvilket giver 2,52 kg øvrig tørstof pr. kg tilvækst, svarende til 3,15 FEsv/kg tilvækst. Derefter skal der korrigeres for den høje slagtevægt, hvilket vil medføre, at fra 30-108 kg vil foderforbruget være på 3,05 FEsv pr. kg tilvækst. Det er noget højt samt usikkert, bestemt af hvor mange omregninger/korrektioner der bliver foretaget - men som nævnt så vi ingen tal.

Fusarium optog landmanden meget. De har sandsynligvis et fugtigere og varmere klima. Hans udsagn var:

- Undgå at medtage spindlen ved høst. Fusarium sidder hovedsagligt i toppen af spindlen ved de udviklede kerner.
- Anvend sorter med højt indeks for tærskbarhed. Kernerne skal falde af, bare man rører ved kolben.
- Anvend sorter med kun én kolbe pr. stilk. For tidlig såning og kuldestress kan medføre flere kolber pr. stilk.
- Ensiler altid med propionsyre.
- Reducer smittetrykket i marken ved fuldstændig nedmuldning.

2. landmand. Markfort, Dernekamp 22, 48249 Dülmen.

250 søer med smågrise. Kun få slagtesvin. 70 ha.

Landmanden anvendte Spotmix til søer og smågrise. Hans foderlade var placeret ca. 100 meter fra stalde-
ne.

Landmanden anvendte kun tørret majs, men overvejede at begynde med ensileret majs p.g.a. de høje tørringsomkostninger. Det kostede ca. 20-25 kr. pr. 100 kg for at nedtørre fra høstens 35-40% vand til 15% vand. Derudover blev der tilført 0,7-1 liter propionsyre pr. 100 kg ved indlægning i plansilo (5-7½ kr. pr. 100 kg).

Markfort anvendte ca. 30% majs i blandingerne. Alle blandinger blev blandet færdigt i en diagonalblander og sneglet til færdigvaresilo, hvorfra foderet blev sneglet til Spotmix-udfodringsanlægget. Der blev dog iblandet lidt mælkepulver direkte i smågrisefoderet i Spotmix-anlægget. Landmanden angav hastigheden på Spotmix-anlægget som årsag til dette valg, som i øvrigt var truffet samtidig med opstillingen af anlægget.

Diagonalblanderen var dog unødvendig for ham og grunden til, at han i sin tid satte en diagonalblander op var, at han forventede at få et Spotmix-1-anlæg, men i stedet fik han leveret et Spotmix-2-anlæg, som har så høj en kapacitet, at diagonalblanderens overflødiggøres.

Halvdelen af farestierne var med fuldspalte, hvor der blev fodret ad libitum, og hvor vandventilen var placeret ved siden af krybben. I disse krybber var der følere, således at soen ikke blev tildelt foder ved næste fodring, hvis den ikke havde ædt op xx antal minutter efter sidste fodring. Dette kan vanskeligt anvendes i DK p.g.a. farestier med delvist fast gulv.

I den anden halvdel af farestierne blev søerne, indtil 5 dage efter faring, fodret én gang i døgnet og de næste 5 dage 2 gange i døgnet og derefter 3 gange i døgnet.

BoPil vil afprøve alternative placeringer af sutteventil over trug, så der ikke spildes vand, hvilket vil gøre det muligt at bruge trugføler som "nej tak" til nyt foder.

Schauer-ansat fra Østrig. Manfred Hümer

I Østrig opbevares majs (hele majs-kerner) altid i en gastæt silo. Der høstes sidst i september med en noget lavere vand pct. Hvis majs-en er våd (35 % vand), opblandes den med tørt korn i et eller andet forhold samtidig med indlægningen i den gastætte silo. Dette giver muligvis problemer med opbevaringskapaciteten i de våde høstår.

Majs-en udtages fra silo med snegl, og der formales dag for dag fuldstændig som ved anvendelse af korn fra gastæt silo i DK.

I Østrig kunne man ikke drømme om at ensilere majs, gentog Hümer flere gange, hvilket selvfølgelig skyldes det varmere klima.

Valg af majssort efter sortens tærskbarhed er altafgørende i Østrig. Udbytte kommer i anden række.

Foder-anbefalinger

Herunder kort omkring foder-anbefalingerne:

Søer: max. 50 pct.

Smågrise: max. 70 pct.

Slagtesvin: max. 40 pct. (pga. spækkvalitet)

Man skal huske, at aminosyresammensætningen i majs er ringere end i hvede

Tilgængeligheden af fosfor er ligeledes noget ringere i majs end i hvede. Der skal derfor ekstra fosfor og korrekt tilsætning af fytase ved majs-fodring.

Til sammenligning med majsudbyttet pr. ha:

85 hkg hvede pr. ha med 15 % vand indeholder 9500-10.000 FEsv, altså ca. 10 pct. mindre end majs.

65-70 hkg byg pr. ha med 15 % vand indeholder 6500-7000 FEsv, altså ca. 40 pct. mindre end majs.

Deltagerliste:

3 svineproducenter

Søren Jacobsen

Byggeri & Teknik

Anna-Marie Dam Kristensen

Byggeri & Teknik

Jan Bonde

BoPil

Manfred Hümer

Schauer

René Kjems

BoPil

Michael Holm

DSP, Projektleder, Ernæring og Reproduktion